

En ung Fanges

Livsbegebenheder,

fortalte af ham selv og efter hans egen

Begjæring

fatte i Vers

af

Gjæst Baardsen Sogndalsfjærn.

V box 35:1026

Bergen, 1848.

Forfatterens Eiendom.

Forord.

Den Velvillie, med hvilken mine hidindtil udfomne Digte og Sange ere modtagne, og den Begjærighed, hvormed de kjøbes, læses og synges, giver mig grundet Haab om, at efterstaaende Sang, ihvorsel den ei handler om mine egne Livsbegivenheder, ogsaa vil finde Affattning. Den ulykkelige Yngling, om hvem Sungen er forfattet, har byrt maattet bøde for sine Vilfarelsjer, idet han har hensukket den største Deel af sit Livs Foraar inden et Fængsels Mure, og vil formodentlig komme til at sukke længe der endnu. Han er et af de beklagelsesværdige Bøssener, paa hvem en forfemt Opdragelse og Forældres slette Exempler have fremkaldt sine fordærlige Virkninger. Det er en bitter Sorg for Forældre at see sine Børn i Fængsel og Banere, om deres Samvittighed end give dem det Vidnesbyrd, at de have gjort Alt, hvad der har staaet i deres Magt for at beskytte dem derimod; men, kan dette ikke nægtes, hvilke Tanker, hvilke Følelser maae da ikke gjennemtrænge den Fader eller Moder, der hos sig selv maa erkjende at have ved egen lastefulde Vandel, eget syndige Exempel givet Anledning dertil. Der gives desværre altfor mange Fædre og Mødre, der maae gjøre sig saadanne Selvbebrejdelser. Maatte enhver letsindig Fader eller Moder, som denne Sang falder ihænde, noie overveie dette; maatte de vækkes til alvorlig Eftertanke ved at see den tunge Skjæbne, denne arme Yngling er udsat for, og som han efter al Rimelighed vilde have undgaaet, om hans Forældres slette Exempler ikke havde fort ham saa tidlig paa Afveie, og de ei havde samtykket i hans Udaad. At den meest omhyggelige Opdragelse undertiden kan forfælle sit Maal, og forskjellige Tilfælde i Livet bidrage til Udvævelse af Handlinger, som aldeles stride mod de Grundsatninger, som dydige og gudsfygtige Forældre indprente deres Børn, ere Udtagelser, som ei kunne komme i Betragtning, og ikke maae eller bør gjøre Forældre mindre aarvagne med Hensyn til Opfyldelsen af deres Pligter. Da det vel neppe kan modsiges, at den, som fødes af fattige Forældre og opdrages i Armødens Hytte, mere end de Riges og Velhavendes Børn er udsat for Farer og Fristelser, vilde jeg ønske, at

de, ved at betragte Indholdet af efterstaaende Sang, deraf maatte tage Stræk og Advarsel for at rammes af en saa haard Skjæbne, som den i hvilken den ulykkelige Mand befinder sig, hvis Levnet og Vandel jeg igjennem disse Vers har bestræbt mig for at give en Udsigt over, og hvis nuværende Tanker, Følelser og Anstuelser jeg, forsaavidt jeg har kunnet opfatte dem, har søgt at tydeliggjøre. For de, der have den Lykke at fødes og opdrages i blidere Kaar, ere vel ikke Farerne saa store, deels paa Grund af deres mere omhyggelige Opdragelse og deels fordi de mindre ere udsatte for Mangel. Dog, ogsaa for dem gives mange Farer, og Skristens Ord: „den som staaer vel, seer til at han ei falder,“ kunne her passende anvendes. I alle Fald var det at ønske, de ei med Strængthed ville betragte deres af Skjæbnen mindre begunstige Brødre og Søstre, om disse saldt, hvor de selv bleve staaende; men at de, i taknemmelig Erkjendelse af deres lykkeligere Stilling, ville prise Gud, fra hvem alle gode Gaver kommer, fordi han har skænket dem blidere jordiske Kaar og tilbeelt dem kærte, dydige og agtverdige Forældre, hvis Stilling har været saaledes at de have kunnet beskytte dem for de Fristelser, der saa ofte fremvales af Mangel og alffens Savn, og saa mangen Gang blive de Klipper, paa hvilke de af Lykken mindre Begunstigede lide Stibbrud. Hermed være da efterstaaende Vers anbefalede til Publikum, ledsagede af det inderlige Ønske, at deres Indhold maa virke adsvarende paa ethvert Menneskes Hjerte i hvis Hænder de komme. Gud af sin Naade og Barmhertighed bevare dem og Enhver fra at blive saa ulykkelig, som den dybfaldne Mand, om hvem de ere ffrevne.

Gjæst Baardsen Sognbaldsfjærn.

M. l. En Bise jeg vil synge om tappre Bent. Lund &c.

O Gud! som gav os Livet
Dg gjorde Alt saa vel,
Os Villien fri blev givet
Dg en fornuftig Sjæl.
Det staaer i egen Magt,
At gjøre eller labe,
Hvad dine Gud har sagt.

2.

Men mange er' de Snarer,
Som for os stillet er,
Saa mange Falb og Farer
Dg mange Fristelser.
Vi let forvildes kan,
Helst ubi Barndoms Dage,
Opfødt i Ringheds Stand.

3.

Vi fødes Alle lige,
Men ei i lige Naar;
Den Arme og den Rige,
Ei ligedan det gaar.
En har til Overflod,
Naar tidt den Anden hjælplos,
Forsagt og raadvild stod.

4.

Naar Nigmands Søn opammes
I stabselig Paulun,
Dg magelig kan hvile,
Paa Seng af Edderbun,
Den Fattige noies maa,
Med Armheds trange Hytte.
Dg Leie redt af Straa.

5.

Fra Barndoms spæde Dage
Var Skæbnen mig ublid,
Af Ingen jeg veiledtes
Til Dyb og ærlig Flid;
Men frem paa Lastens Vej
Uhindret jeg fremturet —
Man skjottede mig ei.

— 5 —

6.

Kun ti Aar var min Alder,
Da jeg den første Gang
I Rettens Hænder falder, —
I Fængsel og i Tvang;
Men skøndt jeg straffet blev,
Det intet vilde frugte,
Jeg samme Synd bedrev.

7.

Ei mange var' de Glæder,
Som jeg i Verden nød,
Min Lod som meest har været,
At æde Fangebrød
Dg bære Fangebragt,
Med tunge Baand og Lænker,
Om Hals og Fødder lagt.

8.

Vel var ved Daab jeg lemmet,
I Christnes Samfund ind;
Men al! for Christ Lære
Dg Ordet var jeg blind.
Alt Lastens onde Rod
I Hjertet dybt var graven,
For Bogstav jeg forstod.

9.

Omstider jeg vel lærte,
At læse ubi Bog,
Skjøndt nødig og ugerne
Jeg den i Haanden tog.
Med trodsigt Sind og Mod
Afsifte jeg de Geber,
Maa mig tilbyde lod.

10.

Ved Alteret jeg knælte,
Ojentog min Daabes Pagt;
Dybt rørtes Sjæl og Hjerte
Ved Ordet, som blev sagt
Af Herrens Tjeners Mund,
Dg Laarer vadede Rinden
I denne Alvors Stund.

11.

Opriktig var den Anger,
Jeg solte i min Barm,

Med Skæf jeg saae tilbage
Med Døvelse og Harm
Paa min Forvilbelse,
Dg loved' i mit Hjerte,
At Bedring skulde stee.

12.

D, var jeg ifkun bleven
De fromme Lænker tro,
Jeg kunde nu da levet
Som ærlig Mand i No;
Istedetfor jeg maa
Mistøstsig og foragtet
I Vaand og Lænker gaae.

13.

Min Straffetid var omme,
Jeg saae med Velbehag
Den glade Morgen komme,
Den klare Frihedsdag,
Da Fængslets tunge Dør,
For mig opluffes skulde,
Dg jeg blev fri som før.

14.

D Frihed! søde Frihed!
Hvor er du blid og kjær;
Jeg ei formaacer at stibbre
De glade Følelser,
Som lued' i mit Bryst,
Da til mit Hjem jeg ilte
Af haarde Fængsel løst.

15.

Mit Forsæt var at tjene
Mit Brød paa lovlig Vej;
En Tid det mig gelinged',
Mit Arbeid' mangleb' ei,
Dg til Nødtørstighed,
Til dagligt Brød og Klæder,
Erhverved' jeg derved.

16.

En Kjæreste jeg havde,
En Pige skøn og blid,
Af Alder næsten lige,
I Livets Foraarsid;
Vi svore med Haand og Mund

Hinanden at tilhøre,
Til Livets sidste Stund.

17.

Men Skjæbne! tunge Skjæbne!
Du vilde det ei saa,
At med min elskte Pige,
Jeg sammen leve maa, —
Vi maatte skilles ad.
Gud veed om meer vi findes
Dg mere samles glad'.

18.

Stor er min Sorg og Smerte,
For Dig min elskte Ven,
Du lever i mit Hjerte,
Hvor Skjæbnen for' mig hen.
D første Kjærlighed!
Du ganger ei af Minde,
Du bliver evig ved.

19.

D veel jeg maa beklage,
Af falske Mennesker
Jeg atter lod mig drage
I Falb og Fristelser;
Jeg Straffen lide maa,
Endskjøndt jeg aldrig øved',
Hvad man mig digted' paa.

20.

Saa tung har Skjæbnen været,
For mig til denne Dag,
De Frugter, jeg har høftet,
Var bittert Hjertenag,
Dg Lastens visse Lon,
Der aldrig udebliver
For Syndens frække Son.

21.

End er jeg ung af Alder,
Kun to og tyve Aar,
Forspildt jeg har min Lykke
I Livets fagre Vaar.
Du ene veed, o Gud!
Om mere jeg skal løses
Af tunge Fængsel ud.

22.

Men maatte dog min Skjæbne
 Og mange Lidelser
 Dem til Advarsel blive,
 Som selv letsindig er',
 Saa de itide maae,
 Til Gud sit Hjerte vende,
 Og Dybens Veie gaae.

23.

Jeg Ingen vil anklage,
 Og Ingen domme kan,
 Gud maa selv Dommer være,
 Og giv af Naade Han,
 Vil domme mildelig;
 Det er mit Hjertes Dufte;
 Han er miskundelig.

24.

Nu til Forældre kjære
 Jeg Farvel sige maa,
 Taalmodig vil jeg være,
 Hvad Dndt jeg skal udstaae.
 Med sand Oprigtighed
 Min Synd jeg vil fortryde,
 Og haake Salighed.

25.

Din Skjæbne, kjære Moder!
 Mig smerter visseelig;
 Til Gud jeg daglig beder
 Og beder inderlig,
 At du Formildelse
 Og Lindring snart maa stue
 I Din Bedrøvelse.

26.

Men skal end Taarer rinde,
 Er Livets Bane Trang,
 Vi have her iminde,
 Det endes Alt engang;
 Vi vandre skal herfra,
 D vel os om vi finde
 En naadig Dommer da!